

TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLERİN EKONOMİK ETKİLERİNİ AZALTMAYA YÖNELİK HUKUKSAL ÇABALAR

Nalan GÜREL¹, Mert UZUNLAR²

¹ Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Doçent Dr.

² Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Mezunlu.

JUDICIAL EFFORTS IN TURKEY FOR DIMINISHING THE ECONOMIC CONSEQUENCES OF NATURAL DISASTERS

Abstract: As in all other developing countries, because of insufficient economic and human resources, necessary precautions cannot be completely taken in Turkey. Therefore, natural disasters cause great economic losses and heavy casualties when compared to disasters take place in developed countries. In this study, after briefly mentioning negative consequences of natural disasters on economic life, examples of judicial arrangements designed particularly for diminishing economic losses and casualties are examined. As the examples clearly point out, although various judicial and institutional arrangements has been done after the great disasters, a strategy for minimizing the economic effects and casualties of natural disasters could not be designed.

Keywords: Natural Disaster, Economic Consequence, Judicial Arrangement

I. GİRİŞ

Doğal afetler alt yapıyı, doğal kaynakları ve üretken kapasiteyi tahrip ederek ekonomik aktiviteyi kesintiye uğratarak, ülkenin dış ticareten kazanç elde etme kapasitesini azaltarak vb. ekonomi üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelere göre daha çok kaynağa sahip olan gelişmiş ülkeler doğal afetlere daha iyi hazırlanabilmekte ve bu ülkelerde doğal afetlerin etkisi daha az olmaktadır.

Doğal afetlerin gelişmekte olan ülkelerdeki etkisi ise çoğu zaman gerek beşeri açıdan gerekse ekonomik açıdan yıkıcı olmaktadır. Ekonomik kaynakların ve eğitimin yetersizliği, bu ülkelerin doğal afetler yaşanmadan önce doğal afetlere dayanıklı üretim ve tüketim kalıplarına sahip olmalarını engellemektedir. Çoğunlukla yaşanan büyük afetler sonrası ortaya çıkan yıkımı onarmak için kamu harcamaları artmakta ve vergiler yoluyla halkın katkısına başvurulmaktadır. Böylece ekonomik kalkınmaya yönlendirilebilecek

TÜRKİYE 'DE DOĞAL AFETLERİN EKONOMİK ETKİLERİNİ AZALTMAYA YÖNELİK HUKUKSAL ÇABALAR.

Özet: Diğer gelişmekte olan ülkelere olduğu gibi Türkiye'de de sahip olunan ekonomik ve beşeri kaynakların yetersizliği doğal afetler için gerekli hazırlıkların yapılmasını engellemektedir. yüzden yaşanan doğal afetler gelişmiş ülkelere göre daha büyük ekonomik ve beşeri kayıplara neden olmaktadır. Çalışmamızda doğal afetlerin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerine kısaca değindikten sonra doğal afetlerin ekonomik etkilerini ve can kayıplarını azaltmaya yönelik olarak yapılan hukuksal düzenlemelerden örnekler verilmiştir. Verilen örneklerden de görüldüğü gibi yaşanan büyük afetlerin ardından yeni hukuksal ve kurumsal düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte doğal afetlerin ekonomik etkilerini ve can kayıplarını en aza indirebilecek bir doğal afet stratejisi belirlenememiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afet, Ekonomik Etki, Hukuksal Düzenlemeler

kaynaklar maliye politikası araçları yoluyla yıkımın onarımına yönlendirilmektedir.

Doğal afetler gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki ilişkiler açısından da önemli ekonomik sonuçlar doğurmaktadır. Doğal afetlerin gelişmekte olan ülkelere yarattığı yıkıcı etkiler bu ülkelerin üretim ve satın alma güçleri üzerinde olumsuz etkiler yarattığı gibi gelişmiş ülkelerin ürettikleri malları satabilecekleri pazarları da azaltıcı etkiler yaratmaktadır. Ayrıca bu ülkelerin yıkılan ve yok olan doğal kaynakları gelişmiş ülkelerin kullanımlarını da sınırlandırmaktadır [1].

II. TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLERİN EKONOMİK ETKİLERİNİ GÖSTEREN ÖRNEKLER

Türkiye'de meydana gelen doğal afetler arasında en önemlileri seller, heyelanlar, yangınlar ve depremlerdir. Özellikle de tarihsel süreç içinde görülen depremler bazı uygarlıkların sona ermesine neden olmuştur. Örneğin Anadolu uygarlıklarından Hititlerin bir deprem felaketi sonucunda tarihten silindiği şeklinde

görüşler bulunmaktadır. 1874 İstanbul Depremi, 1939 Erzincan Depremi büyük yıkımlara neden olmuştur [1]. Türkiye'nin yakın geçmişine baktığımızda da bir çok doğal afet ile karşılaşmaktadır. Son on yılda meydana gelen 1992 Erzincan, 1995 Dinar, 1998 Adana Ceyhan ve özellikle 1999 Gölcük, İzmit, Adapazarı; Bolu ve Düzce depremleri doğrudan doğruya kentlere ve sanayi bölgelerine zarar veren depremler olmuştur. Bu depremlerde yapıların gelişmiş ülkelerde görülenlerin çok üzerinde hasar yarattığı, önemli miktarlarda can ve mal kayıplarına neden olduğu gözlenmiştir. Ayrıca özellikle Karadeniz bölgesinde yaşanan sellerin ve diğer doğal afetlerin beşeri ve doğal kaynaklar, fiziksel alt yapı, üretim, istihdam, gelir dağılımı vb . üzerinde önemli olumsuz etkileri olmuştur.

Kocaeli Sanayi Odası 17. Ağustos.1999 depreminin hemen ardından, odaya kayıtlı 1062 firmaya yönelik olarak bir anket çalışması düzenlemiştir. Bu çalışma depremin zarar verdiği bölgelerde (İzmit-Merkez, İzmit-Doğu, Gölcük Karamürsel, Gebze, Darıca, Körfez) yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre, sanayideki maddi kayıplar aşağıdaki gibidir [2];

Maddi Zarar : 1.500.000.000 USD

Toplam Üretim Kaybı: 2.000.000.000 USD

Toplam: 3.500.000.000 USD

Türkiye'de yanlış kentleşme ve erozyona karşı yeterli tedbirler alınmadığı için yağmurlar sel ve taşkınlara neden olmaktadır. Bu sel ve taşkınlara onlarca insanın ölümüne ve milyonlarca dolar zarara neden olmaktadır. En son bu yıl Rize'de 25-26 Temmuzda meydana gelen sel felaketinde ölü sayısı 30'u bulmuştur. Bu sayı ABD ve Japonya'da büyüklüğü 7 civarındaki depremlerde görülmektedir. Türkiye'de bu büyüklükteki depremlerde ise ölü sayısı binlere ulaştığı gibi maddi kayıpta çok fazla olmaktadır[3].

Türkiye'de Deprem Şokları ve İktisat Politikaları konusunda yapılan bir araştırma deprem şokları karşısında [1];

- Para stokunun harcamaları arttıracak yönde genişlediğini,
 - Bütçe açıklarının arttığı, nominal ve reel kamu harcamalarının arttığını,
 - Nominal ve reel kamu harcamalarının arttığını,
 - İç borç stokunun arttığını,
 - Maliye politikası araçlarının deprem şoku ile mücadelede kullanıldığını göstermektedir.
- Bu sonuçlara ilave olarak yaşanan doğal afetlerin ardından yeni yeni hukuksal düzenlemelerin de getirilerek kanunlardaki eksikliklerin bu sayede giderilmeye çalışıldığı görülmektedir.

III. TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER İLE İLGİLİ HUKUKSAL DÜZENLEMELER

Ülkemizde doğal afetler konusundaki kanunları ve yapıyı önemli politika değişiklikleri göstermeleri açısından dört dönemde incelemek mümkündür. Bu dönemler, 1944 öncesi, 1944-1958 arası, 1958 sonrası ve 17 Ağustos 1999 sonrası olarak ele alınmıştır [4].

III.1. İLK DÖNEM (1944 Öncesi)

Cumhuriyet sonrasında ülkemizde 1930 yılında yürürlüğe giren 1580 Sayılı "Belediyeler Kanunu" ile belediyelere, yerleşme ve yapılaşmalarla ilgili denetim görevi ve ihtiyaç sahipleri için konut inşa ettirmek görevi de verilmiştir. 1939 yılında Erzincan'a büyük hasar veren depremden sonra Cumhuriyet Hükümeti yasal düzenleme yapma ihtiyacı duymuştur. İlk kez Ocak 1939 tarihinde 3773 Sayılı "Erzincan'da ve Erzincan Depreminden Mütessir Olan Mıntıklarda Zarar Görenlere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun" çıkartılmıştır. Çıkartılan bu kanunla ilk kez, depremden etkilenenlere vergi affı getirilmiş, evleri yıkılanlara arsa ve yapı malzemesi ücretsiz verilmiştir [4].

1940 yılların başlarında ülkemizin bir çok bölgesinde üç yıl üst üste görülen sel felaketleri dolayısıyla 14 Ocak 1943 yılında 4373 Sayılı " Taşkın Suları ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu " adlı yeni bir kanun çıkartılmıştır. Bu kanunla ilk kez sel afetine karşı afetler olmadan önce alınacak tedbirlerin başında "sularının akmasına engel yapıların istimlak edilmesi" (2. Madde) ve "afet sırasında yapılacak olan çalışmalara o yöredeki halkından 18 ve 50 yaş arasında olanları mülki amirin emri ile katılmaları" (6.Madde) hükmü getirilmiştir [5].

III.2. İKİNCİ DÖNEM (1944 ile 1958)

İlk olarak 18 Temmuz 1944 tarihli 4623 Sayılı "Yer Sarsıntularından Evvel ve Sonra Alınacak Tedbirler Hakkında Kanun" çıkartılmış. Bu kanunun önemli özelliği ülkemizde gerçek anlamda doğal afet zararlarının azaltılmasına yönelik çalışmaların başlangıcını oluşturmasıdır. Bu kanun gereğince Bayındırlık Bakanlığı ilgili üniversitelerle işbirliği yaparak ilk deprem bölgeleri haritasını yapmıştır. Buna göre de bu bölgelerdeki yapılacak yapılar için yönetmeliği yürürlüğe koymuştur.1953 yılında Bayındırlık Bakanlığı bünyesinde bir deprem bürosu kurulmuştur. Aynı yıl Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Kuruluş amacı yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerde yararlanmaktır [6].

1956 yılında 6785 Sayılı "İmar Kanunu" çıkartılmıştır. Bu kanunla yerleşme yerlerinin belirlenmesi sırasında doğal afet tehlikesinin ortaya

çıkartılması ve fenni mesuliyet sistemi ile yapı denetimi konularına önem verilmiştir [5].

III.3. ÜÇÜNCÜ DÖNEM (1958 İLE 1999)

Bu dönemde doğal afetlerin zararının azaltılması açısından uluslararası alandaki yeni gelişmeler takip edilmiş ve ülkemizde yeni gelişmeler sağlanmıştır. Bu çalışmalar arasında öncelikli görevi afetlerden önce ve sonra gerekli tedbirleri almak, ülkenin bölge, şehir ve köylerinin planlamasını yapmak, konut ve iskan sorununu çözmek, ülkedeki yapı malzemelerini geliştirmek ve standartlarını hazırlamak olan “İmar ve İskan Bakanlığı” Mayıs 1958 Tarihinde 7116 Sayılı Kanunla kurulması ve bu kanunlarla ilgili görev ve yükümlülükleri Bayındırlık Bakanlığı’ndan devir alması olumlu bir gelişme olmuştur [6].

İkinci olarak 9.6.1958 tarihinde 7126 Sayılı “Sivil Savunma Kanunu” çıkartılmıştır. Bu kanuna göre Tabii afetler ve büyük yangınlarda; dönemin ilgili kanunları olan 4373 Sayılı “Taşkın Suları ve Su Baskınına Karşı Koruma Kanunu” ve 4623 Sayılı “Yer Sarsıntılarında Evvel ve Sonra Alınacak Tedbirler Hakkındaki Kanun” çerçevesinde yapılacak her türlü arama, kurtarma ve yardım işlerine mülki amirin gerekli görmesi üzerine o bölgedeki sivil savunma teşkillerinin katılması mecburidir (6. Madde) denilmiştir. Böylece tecrübeli ekiplerle yapılan çalışmalar önemli bir boşluğu doldurmuştur.

15.5.1959 tarihinde çıkan 7269 Sayılı “ Umumi Hayatı Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun” çıkartılmıştır. Bu kanun ile Cumhuriyet döneminde çıkartılan bütün afet kanunları tek bir kanun içerisinde toplanmıştır. Mayıs 1968, Nisan 1985, Aralık 1993 ve Ağustos 1999 tarihlerinde olmak üzere birkaç defa bazı maddelerinde değişikliğe gidildiği halde halen yürürlüktedir[5].

III.4 SON DÖNEM (1999 Sonrası)

Adana – Ceyhan depremi, Karadeniz’de yaşanan sel felaketi, Marmara ve Bolu-Düzce depremleri sonucunda ortaya çıkan can ve mal kayıpları , doğal afetlere yönelik yeni bir strateji oluşturulmasını ve ilgili mevzuatın yeniden düzenlenmesini gerekli kılmıştır.

Devlet, 17. Ağustos 1999 depreminin ardından organizasyon, finansman, yardım gibi çeşitli konularda hukuksal ve kurumsal düzenlemelere yönelmiştir. “Öncelikle doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan zararların giderilmesi, yeni yerleşim alanlarının kurulması, imar, ihale, müteahhitlik, müşavirlik hizmetleri ile kültür ve tabiat varlıklarını koruma, sivil savunma, mevcut fonların işleyişi ve gerektiğinde ilave fon kurulması, her türlü bağış ve yardımların etkin kullanımı, ekonomik konularda düzenleme, doğal afetler sonucunda oluşacak zararların

karşılanmasına yönelik bir sigorta sisteminin oluşturulması, teşkilat kanunlarında yapılacak değişiklikler ile ivedi ve zorunlu hallere münhasır olmak üzere Bakanlar Kuruluna 4452 sayılı Yetki Kanunu ile birden çok kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir” [7].

-27.12.1999 tarih 587 sayılı Zorunlu Deprem

Sigortası Hakkındaki KHK ile köy ve kamu yapıları dışında , tapuya kayıtlı tüm mesken ve işyeri sahipleri Türkiye genelinde sigorta yükümlüsü kılınmıştır [7].

Nisan 2000 tarihinde çıkan 595 sayılı “Yapı Denetimi Hakkında” Kanun Hükmünde Kararname ile çıkarılan yönetmelik uyarınca, kamu binaları dışında yapıların denetimi özel sektöre bırakılmıştır.(8) Belediyelerde olan yapı denetimi yetkisi belediyelerden alınarak özel sektöre verilmiştir. Bu kararname, mesleki örgütler ve bilim çevrelerince eleştirilere konu olmuştur. Eleştiriler kararnamenin yapıyı tek başına ele almakta olup, yapı üretimi konusunun göz ardı edilmesine, yapı denetimi tekelleri oluşturulmasına, yerel yönetimlere ait olması gereken yapı denetleme yetkilerinin özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesine, meslek kuruluşlarının çevrim dışı bırakılmasına yöneltmiştir. Bu kararnamenin Anayasa Mahkemesi’nce iptalinden ve yürütmenin durdurulmasından sonra çıkartılan Temmuz 2000 tarihli 4708 Sayılı “Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun” ile planlama, imar ve yapı denetimi konularına bir düzen getirilmek istenmiştir. Bu yasa ile yönetimlere karşı sorumluluğun denetim kuruluşlarına üstleneceği anlaşılmıştır. Bu kanunda, kanunun uygulanacağı illerin sayısı 19 olarak belirlenmiştir. Bakanlar Kuruluna bu sayıyı arttırmak ya da indirmek yetkisi tanınmıştır. Yasada adı geçen iller şunlardır : Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ, Yalova [9].

Bu dönemde hali hazırda var olan Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu, Başbakanlık Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezine ek olarak Haziran 2000’de kurulan Türkiye Acil Durum Yönetim Genel Müdürlüğü, Şubat 2000’de kurulan Afet İnşaat Genel Koordinatörlüğü ve Eylül 1999’da geçici olarak kurulan Ağustos 2000’de kaldırılan Afet Bölge Koordinatörlüğü ile karmaşık olan yapı içerisinden çıkılmaz bir hal almıştır [9].

Afetler Kanun Tasarısı Taslağına göre halen yürürlükte bulunan 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile bu kanunda değişiklik yapan Kanunlar ve Kanun Hükmünde Kararnameler, 4123 Sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkındaki Kanun ve bu kanunun tadil edilen kanunları ve 1480 Sayılı Afet

Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılacaktır [10].

3 Şubat 2002 Afyon Sultandağı depreminin ardından 3 Temmuz 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4767 sayılı Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile "Afyon ve civarında meydana gelen deprem sonucunda ağır hasarlı ve yıkık konut sahibi afetzedelerin kuracağı kooperatiflere, kendi arsaları veya toplulaştırma sonucunda elde edilecek arsalar üzerinde yapılacak konutlar için Toplu Konut İdaresi (TOKİ) aracılığı ile kredi verileceği hükmüne bağlanmıştır. Bu amaçla TOKİ'ye kooperatifler için 70 trilyon TL, alt yapı ve toplulaştırma çalışmaları için Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü ve İller Bankası Genel Müdürlüğüne toplam 50 trilyon TL tahsis edilmiştir" [11].

III.4.1. YEREL YÖNETİMLERİN KANUNLARDAKİ DOĞAL AFETLERLE İLGİLİ YETKİLERİ

Doğal afetlerle ilgili olarak 7269 Sayılı Kanun ve "Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik" gereği illerde vali, ilçelerde ise kaymakam doğal afetlerden oluşacak krizlerde en üst yetkilidir. Bu dönemlerde olağanüstü yetkilerle donatılmışlardır. Afet sonrası görev yapan il ve ilçe kurtarma ve yardım komitesinin başkanlığını da mülki amir yapar. Yerel Yönetimler tüm imkanları ile mülki idare amirinin emrine girer. İlgili yönetmeliğe göre kurtarma ve yardım komitesince yapılacak hizmetler belirtilen hizmet grupları eliyle yapılır. Bu hizmet grupları içinde yerel yönetimlere de çeşitli görevler verilmiştir. Belediyelerin ilgili kurumların yanında kurtarma ve yıkıntı kaldırma grubu, ilk yardım ve sağlık hizmetleri grubu, ön hasar tespit ve geçici iskan hizmetleri grubu, tarım hizmetleri grubu içinde çeşitli görevleri vardır.

Diğer ülkelerde de afet sonrası kriz yönetim yapısı merkezi bir yapı olmasına rağmen, başta Kanada ve Fransa olmak üzere bir çok ülkede yerel yönetimlerin çok önemli işlevleri bulunmaktadır. Bizde ise yerel yönetimlerin aktif rolü son derece sınırlıdır. Yalnızca afet sonrası yapılacak hizmetlerde kısmi rolü bulunmaktadır. Ancak afetin etkisi yereldir, yerelde daha etkin çalışmalar gerçekleştirilebilir [4].

İster büyükşehir belediyesi olsun isterse küçük bir belde belediyesi olsun bütün belediyelerin karşılaştıkları sorunlar genelde birbirine benzer. Bunların bazılarını belirtmek gerekirse; belediyelerin görev ve yetkilerinin tam olarak belirlenmemesi, belediye gelirlerinin yetersiz oluşu, merkezi otoritenin belediye üzerindeki vesayet sorunu gibi çözümsüzlüklerdir [12].

TBMM Meclis Araştırma Komisyonu Raporu'nda Yerel Yönetimlerle ilgili kanunların bazılarında değişikliklerin yapılması savunulmuştur [13].

- 1580 Sayılı Belediye Kanunu ve 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkındaki Kanun, yerel yönetimlerin doğal afet riskinin belirlenmesi ve zararlarının azaltılması konusundaki görev, yetki ve sorumluluklarını ve aykırı hareket edenlere uygulanacak cezai müeyyideleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

- 5442 Sayılı İl İdaresi ve 3360 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunları afet yönetimi ve yeniden inşaa faaliyetlerine yerel idarelerin aktif biçimde katılımını ve bu hizmetler için yerel kaynakların kullanımına imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

- Tüm illerde belediye teşkilatları içersinde bir afet planlaması ve yönetimi birimi oluşturulmalı ve yeni yerleşme alanlarının belirlenmesi, yeni yatırımlarının yapılacağı alanlar ve altyapı tesislerinin güzergahları gibi konularda, bu birimin görüş ve önerileri esas alınmalıdır. Bu amaç doğrultusunda belediyeler, hem teknik kadro hem de mali açıdan takviye edilmelidir.

17 Ağustos 1999 depreminin ardından yapılan hukuksal ve kurumsal düzenlemelerle yerel yönetimlerin afetlerle ilgili görev ve yetkileri önemli ölçüde genişletilmiştir.

17 Ağustos 1999 Depremi ve sonrasında oluşan gelişmeler üzerine yeni düzenlemelerle afet sonrası kriz yönetim sistemimizde değişikliklere gidilmiştir. 586 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İl Özel İdare Kanununa eklenen ek 5. madde ile " İl Özel İdareleri, afetten doğan zararların giderilmesine yönelik olarak kendi sorumluluk alanlarına ve diğer illerde ilk yardım ve kurtarma ekipleri görevlendirebilir, barınma ihtiyaçlarının karşılanması için çadır kentler kurabilir, geçici konutlar yaptırabilir" denilmektedir.

1580 Sayılı Belediye Kanunu'nun belediyelerin görev alanlarını düzenleyen 15. Maddesi genişletilmiştir. Böylece belediyelere, afetlerde mülki idare amirinin emriyle gerek kendi görev sahası içinde, gerekse diğer il, ilçe, belde ve köylerde kurtarma ve yardım hizmetlerinde bulunmak, afetzedelere yardımcı olmak görevi de verilmiştir [4].

V. SONUÇ

Ülkemizde her büyük afetten sonra afetlerle ilgili kanunlarda, yönetmeliklerde değişikliğe gidilmiştir.

Kanunlardaki eksiklikler bu sayede giderilmeye çalışılmıştır. Özellikle bu durum 1999 Depremleri sonrasında geçici yönetmelikler, Kanun Hükmünde Kararnameler ile kurulan kurullar ile içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Afetler ile görevli birçok kamu kuruluşunun bulunması neticesinde çok başlılık ve koordinasyon eksikliği ve yetki karmaşası ortaya çıkmaktadır. Ancak önemli olan her afetten sonra eksiklikleri görüp düzeltmekten ve birçok kurul oluşturmaktan ziyade, ileriye dönük kalıcı bir "Afetler Kanunu" düzenleyip, buna bağlı olarak görevlendirilmiş tek bir kuruluş bünyesinde çalışmaların organize edilmesidir. Bu sayede doğal afetlerin yaptığı yıkım ve tahribatın neticesinde can kayıplarını en aza indirmek mümkün olabilir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- (1) Güvel, Enver Alper. *Doğal Afetlerin Politik ekonomisi Doğal Riskler ve Afet Planlaması*, İstanbul, İMKB Yayını,2001 , s.91, ss.101-102
- (2) Kocaeli Sanayi Odası. *17 Ağustos Depreminin Kocaeli Sanayisi Üzerindeki Etkisi ve Depremden Zarar Gören Sanayi Kuruluşlarının Yeniden Yapılanması Konusundaki Araştırma Raporları*, s.2
- (3) Dünya-Ekonomi-Politika, Özel Ek, *Depreme Dayanıklı Yapı Teknolojileri*, 16 Ağustos 2002,s.43
- (4) Akdağ, Emre. *Mali Yapı ve Denetim Boyutlarıyla Afet Yönetimi*, 1.Baskı, Ankara: Sayıştay Yayın İşleri Müdürlüğü, 2002, ss. 27-33, 65-67
- (5) Özşen, Tayfun. *Mülki İdare Mevzuatı Kılavuzu*, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayını, 2002, ss. 11-13, 16-22
- (6) Birand, Altay ve Oktay Ergünay. *Türkiye'nin Afet Sorunlarına Genel Bakış Erzincan Depremi Uygulaması*, İstanbul: Türkiye Deprem Vakfı Yayını, 2001, ss.2-6
- (7) DPT. *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2001-2005). 2001 Yılı Programı*,s.256
- (8) Resmi Gazete. *10.04.2000 Tarihli ve 24016 Sayılı, 595 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname*.
- (9) Keleş, Ruşen. *Kentleşme Politikaları*, 7. Baskı-Ankara: İmge Kitabevi, 2002, ss. 643-644 ve 656-660
- (10) Barut, Alim. "Afetler Kanun Tasarısı İncelemesi" www.icisleri.gov.tr/yayinlar/inceleme-araştırma/afetler-kanunu.htm (Erişim 28.07.2003)
- (11) DPT .*Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2001-2005). 2003 Yılı Programı*,s.261
- (12) Uğurlu, Fatih. *Belediyelerin Yeniden Yapılanmaları İle İlgili Çözüm Önerileri*, Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Yayını, 1995, ss. 46-52

(13) Gerger, M.Emin. *17 Ağustos Büyük Marmara Depremi ve Alınması Gereken Tedbirler*, 1. Baskı-İstanbul: TÜRDAY Yayınları, 2000, s. 334-336

Nalan GÜREL

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler
Meslek Yüksek Okulu
Soğanağa Nur Sok.No:9/11
Beyazıt/İSTANBUL

0212 517 20 16

ngurel@marmara.edu.tr

Nalan GÜREL is Associate Professor of Economics and Administrative Sciences Program in Vocational School for Social Sciences at Marmara University, Beyazıt, Istanbul-Turkey

Mert UZUNLAR

Uzunlar Hukuk Bürosu
Mecidiyeköy cad. Öz Ap. No:29 D:4
Mecidiyeköy/İSTANBUL

0212 213 87 04

uzunlarmert@yahoo.co.uk

Mert UZUNLAR received his master degree from Marmara University Social Sciences Institute, He is working in a law office in İstanbul.